

חוק עזר לאליכין (סלילת רחובות), תשמ"ב-1982

פורסם : חש"ם 122, התשמ"ב (18.3.1982), עמ' 552
תיקונים : חש"ם 418, התש"ן (15.2.1990), עמ' 147
חש"ם 475, התשנ"ב (23.1.1992), עמ' 228
חש"ם 760, התשע"א (12.9.2011), עמ' 518

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 22, 23 ו-24 לפקודת המועצות המקומיות, מתקינה המועצה המקומית אליכין חוק עזר זה :

הגדרות

(תיקונים: התשנ"ב, התשע"א)

1. בחוק עזר זה -

"בעל" - כל אחד מאלה :

- (1) בנכסים שאינם מקרקעי ציבור כהגדרתם בסעיף 107 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969 (להלן - חוק המקרקעין) - הבעל הרשום של הנכס, ובהעדר רישום - בעלו של הנכס מכוח הסכם או מסמך מחייב אחר, ובהעדרו - מי שזכאי כדין להירשם כבעל הנכס, ובהעדרו - מי שזכאי להפיק הכנסה מהנכס או ליהנות מפירותיו של הנכס כבעלים ;
 - (2) בנכסים שהם מקרקעי ציבור כאמור - החוכר לדורות כמשמעותו בחוק המקרקעין, בין שבדין ובין שביושר, ובהעדר חוכר לדורות - מי שניתנה לו הרשאה להשתמש בנכס, שניתן לראותה מבחינת תוכנה כבעלות או כחכירה לדורות ; ובהעדר חוכר לדורות או ברשות כאמור - בעלו של הנכס ;
- "כביש" - רחוב או חלק מרחוב שהמועצה הקצתה אותו לכלי רכב בהתאם לחוק עזר זה ;
- "מדרכה" - רחוב או חלק מרחוב, בין מאספלט ובין מרוצף, לרבות אבני שפה, קיר משען, מדרגות וקירות תומכים, שהמועצה הקצתה אותו בהתאם לחוק עזר זה להולכי רגל בלבד ;
- "מהנדס" - מהנדס המועצה, לרבות מי שהמהנדס העביר אליו בכתב את סמכויותיו לפי חוק עזר זה, כולן או מקצתן ;
- "נכס" - כל בנין וכל קרקע, וכן חלק מבנין וחלק מקרקע המהווים יחידת רישום נפרדת בספרי המקרקעין, למעט רחוב, הנמצאים בתחום המועצה ;
- "נכס גובל" - כל נכס הגובל רחוב או קטע רחוב, בין אם יש גישה לנכס מאותו רחוב ובין אם אין גישה כאמור, וכולל נכס שיש אליו גישה מאותו רחוב או קטע דרך נכס אחר, או דרך מדרכה, לרבות נכס שבינו ובין אותו רחוב או קטע נמצאים תעלה, ביוב, חפירה, רצועת ירק, נטיעות, שדרה או כיוצא באלה, או שטח המיועד לפי תכנית שאושרה בהתאם לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, לרצועת ירק, נטיעות או שדרה ;
- "נכס חייב בהיטל" - נכס גובל ;
- "סלילת רחוב" - סלילת כביש או מדרכה ברחוב מסויים, או הרחבתם, לרבות עבודות אלה, כולן או מקצתן :

- (1) חפירה, מילוי או פילוס ;
- (2) סילוק עמודי חשמל, טלגרף או טלפון, החלפתם או הקמתם מחדש, עקירת עצים, נטיעתם מחדש או החלפתם, הריסת מבנים ישנים ופינויים או סילוקם, סתימתם של ביבים, תעלות ניקוז, צינורות מים, בורות שופכין, כבלי חשמל, טלגרף או טלפון, החלפתם או התקנתם מחדש ;
- (3) התאמת רחוב, מבחינת שיפועיו ומפלסיו, לרחובות הסמוכים לו, כיוון כניסות, מדרכות וגדרות של רשות היחיד אל מפלסי הרחוב שנסלל ;
- (4) בנייתם ושינויים של קירות תומכים, מדרגות, אבני שפה, גדרות, צידי דרך, גדרות מגן, קירות גבול, מיתקני בטיחות ומיתקני תנועה וכל עבודה בנכסים הגובלים ברחוב ;
- (5) ריצוף שבילים, סידור שדרות, מדשאות, בריכות, ספסלים, נטיעות עצים וצמחים, סידורם וגידורם ;
- (6) הכנת תכנית לסלילת רחוב והשגחה ופיקוח על הסלילה ;
- (7) התקנת תאורה ברחוב, כולל שינויים במערכת התאורה הקיימת ;
- (8) עבודה אחרת הדרושה לסלילת רחוב או הכרוכה בו ;
- (9) תיעול.

"המועצה" - המועצה המקומית אליכין.

"ראש המועצה" - לרבות מי שראש המועצה העביר אליו בכתב את סמכויותיו לפי חוק עזר זה, כולן או מקצתן ;

"שטח בנוי" - כל שטח שאינו שטח חקלאי ;

"דירה" - חדר או תא, או מערכת חדרים או תאים, שנועדו לשמש יחידה שלמה ונפרדת למגורים, לעסק או לכל צורך אחר ;

"בית דירות" - בית שיש בו שתי דירות או יותר ;

"שטח" - שטח בנין כמשמעותו בסימן ב' לתוספת השלישית לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970 ;

"שטח דירה" - בדירה הנמצאת בבית דירות - שטח הדירה כמשמעותו בסימן ב' לתוספת השלישית לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), תש"ל-1970, לרבות חלק יחסי מן השטח הבנוי המוגדר כרכוש משותף בחוק

המקרקעין, התשכ"ט-1969, בין אם הבית רשום כבית משותף ובין אם לאו, ושיעורו כיחס שבין רצפת הדירה לשטח הרצפות של כלל הדירות בבית.

קביעת רחובות

2. המועצה רשאית להכריז על רחוב כרחוב ציבורי.

הקצאת רחוב לכביש ולמדרכה

3. המועצה רשאית להקצות רחוב או חלק ממנו לכביש וכן רשאית היא להקצות רחוב או חלק ממנו למדרכה.

החלטה בדבר סלילה

4. המועצה רשאית להחליט על סלילת כביש או מדרכה בהתאם לחוק עזר זה.

חיוב בעלי נכסים בהיטל

5. (א) בעלי נכסים החייבים בהיטל בעת התחלת הסלילה חייבים בתשלום היטל לפי חוק עזר זה: לענין זה, "התחלת הסלילה" - תאריך התחלת העבודה לסלילת הרחוב כפי שקבע המהנדס.
(ב) לאחר התחלת הסלילה, אם נוספה בניה לנכס או נהרס בנין קיים והוקם בנין חדש במקומו, יחוייבו בהיטל בעד תוספת הבניה, או בעד הבניה החדשה, מי שהם בעלי הנכסים החייבים בהיטל בעת הבניה.
(ג) שיעורי ההיטל ואופן תשלומם יהיו לפי הוראות סעיפים 6 ו-7.

שיעורי היטל סלילת רחוב

(תיקונים: התשנ"ב, התשע"א)

6. (א) נכס חייב בהיטל יחוייב בעד סלילת כביש אחד ומדרכה אחת.

(ב) ההיטל יחושב -

(1) לפי שטח הקרקע, כולל הקרקע שעליה עומד הבנין; בבתי דירות יחולק שטח הקרקע, לענין חיוב בעלי דירות, לפי שיעור זכויותיו היחסי של בעל הדירה לגבי הקרקע, ובאין קביעה בדבר השיעור האמור, יחולק שטח הקרקע לענין חיוב בעלי הדירות בשיעור יחסי השווה ליחס שבין שטח הרצפה של הדירה ושטח הרצפה של כל הדירות;

(2) בבנין או חלק ממנו - לפי שטח הבנין; ואם הבנין הוא בית דירות, יחושב ההיטל לפי שטח הדירה.

(ג) ההיטל יחושב בשיעורים הקבועים בתוספת לפי שטח הקרקע ושטח הבנין בעת התחלת הסלילה;
(ד) נוספה בניה לנכס חייב בהיטל לאחר התחלת הסלילה, יחוייב הבעל בהיטל בניה בעד הבניה הנוספת, בשיעורים הקבועים בתוספת לפי שטח הבניה הנוספת, כאמור בסעיף קטן (ב), כמפורט בהיתר הבניה;
(ה) נהרס בנין קיים, לאחר התחלת הסלילה, ומוקם בנין חדש במקומו, יחוייב הבעל בהיטל בעד הבניה החדשה, בשיעורים הקבועים בתוספת, לפי ההפרש שבין השטח של הבנין החדש, כמפורט בהיתר הבניה, לבין השטח של הבנין שנהרס, ובלבד שהבנין שנהרס חוייב בדמי השתתפות בהוצאות סלילת הרחוב או בהיטל לפי חוק עזר זה.
(ו) המועצה רשאית לקבוע שההיטל המפורט בתוספת ישולם בשלבים ויוטל מזמן לזמן לפי החלטות המועצה בהתאם להיקף ולביצוע עבודות הסלילה המתוכננות;
(ז) החליטה המועצה לחייב את בעלי הנכסים בתשלום היטל הסלילה בשלבים כאמור, תפרט בהחלטתה את שיעור החיוב של כל שלב לפי חישוב של אחוזים מסכום ההיטל הכולל (להלן - השיעור), ובלבד ששך כל השיעורים שיטלו בהחלטות המועצה לא יעלה על סכום ההיטל.

אופן תשלום ההיטל

(תיקון: התשנ"ב)

7. (א) ההיטל ישולם תוך שלושה חודשים מיום שנמסרה לבעל הנכס הודעה על סכום ההיטל המגיע ממנו, ובלבד שהוחל באותו מועד בעבודת הסלילה.

(ב) לא שולם ההיטל במועד כאמור בסעיף קטן (א), רשאית המועצה לבטל את ההודעה שנמסרה כאמור בסעיף קטן (א) ולחייב את בעל הנכס לפי שיעור היטל שנקבע במועד הוצאת הודעה בדבר היטל מתוקן לפי חוק עזר זה.

(ג) על-אף האמור בסעיף קטן (א), מקום שמבקשים הבעלים להעביר את הנכס בלשכת רישום המקרקעין, יוקדם מועד התשלום למועד הרישום, ובלבד שהוחל באותו מועד בעבודות הסלילה.
(ד) בעד תוספת בניה או בעד בניה חדשה ישולם ההיטל בעת מתן היתר בניה למבנה מאת הועדה המקומית לתכנון ולבניה, ובלבד שהוחל באותו מועד בעבודות הסלילה.

סלילת כביש בידי הבעלים

8. (א) לא יסלול אדם - חוץ מהמועצה - כביש, אלא לפי היתר מאת ראש המועצה ובהתאם לתנאים, לפרטים ולהוראות שפורטו בכתב ההיתר.

(ב) בעד היתר תשלום אגרה בשיעור המפורט בתוספת.

(ג) סלל אדם כביש ללא היתר כאמור, או שלא בהתאם לתנאים, למיפרטים ולהוראות המפורטים בהיתר, רשאית המועצה להרסו או לשנותו ולבצע את העבודה שנית ולגבות מאותו אדם את ההוצאות שהוצאו בהריסתו, שינויו וסלילתו של הכביש מחדש.

סלילת מדרכה

9. המועצה רשאית לסלול מדרכה, או לחייב בעלי הנכסים הגובלים במדרכה לסלול מדרכה, והכל לפי הוראות חוק עזר זה.

אופן סלילת המדרכה

(תיקון: התשנ"ב)

10. בטל.

חיוב הבעלים בהוצאות סלילת מדרכה

(תיקון: התש"ף)

11. בכל הוצאות סלילה של מדרכה לפי חוק עזר זה, ישאו בעלי הנכסים הגובלים אותה מדרכה בהתאם לגודל שטח הקרקע ושטח הבנין כקבוע בתוספת.

חיוב הבעלים בביצוע סלילת מדרכה

12. (א) ראש המועצה רשאי לדרוש בהודעה בכתב מאת בעל נכס הגובל רחוב לסלול סלילה ראשונה של מדרכה לאורך חזית נכסו.

(ב) ההודעה תכלול את התנאים, הפרטים ואופן ביצוע הסלילה וכן את התקופה שבה יש לבצעה.

(ג) בעל נכס שנמסרה לו הודעה כאמור, חייב למלא אחריה.

סלילת מדרכה בידי בעלים

13. לא יסלול אדם - חוץ מהמועצה - מדרכה אלא בשני אלה:

(1) כשהוא ממלא אחר הודעת ראש המועצה או לפי היתר בכתב שניתן לו מאת ראש המועצה;

(2) באופן ולפי תנאים שנכללו בהודעה או בהיתר.

אי מילוי דרישה לביצוע סלילת מדרכה

14. (א) לא מילא בעל הנכס אחר הודעת ראש המועצה לפי סעיף 12, רשאי ראש המועצה לבצע את הסלילה ולגבות את הוצאות הביצוע מאותו בעל הנכס.

(ב) סלל בעל נכס מדרכה שלא לפי התנאים, הפרטים והאופן הקבועים בהודעה או בהיתר, רשאית המועצה להרוס או לשנות את המדרכה, לבצע את העבודה שנית ולגבות מאותו בעל נכס את הוצאות ההריסה וההוצאות לביצוע העבודה או השינוי.

תעודת מהנדס

15. תעודת מהנדס בדבר סכום ההוצאות לסלילת מדרכה לפי סעיף 11 או בדבר סכום ההוצאות שהוצאו לביצוע עבודה מן העבודות המפורטות בסעיף 14 או בדבר סכום ההוצאות שהוצאו לביצוע כל עבודה אחרת לפי חוק עזר זה, תשמש ראיה לכאורה לדבר.

מסירת הודעה

16. מסירת הודעה לפי חוק עזר זה תהא כדין אם נמסרה לידי האדם שאליו היא מכוונת, או נמסרה במקום מגוריו או עסקו הרגילים או הידועים לאחרונה לידי אחד מבני משפחתו הבוגרים, או לידי אדם בוגר העובד או המועסק שם, או נשלחה בדואר במכתב רשום הערוך אל אותו אדם לפי מען מגוריו או עסקו הרגילים או הידועים לאחרונה; אם אי-אפשר לקיים את המסירה כאמור, תהא המסירה כדין אם הוצגה ההודעה במקום בולט באחד המקומות האמורים או על הנכס שבו היא דנה, או הוכנסה לתיבת דואר הנושאת את שמו של האדם שאליו היא מכוונת, או פורסמה בשני עתונים יומיים הנפוצים בתחום המועצה שאחד מהם לפחות הוא בשפה העברית.

עונשין

(תיקון: התשע"א)

17. (בוטל).

מגבלת גבייה

(תיקון: התשע"א)

17א. החל ביום כ"ט בטבת התשע"ד (1 בינואר 2014), הטלת היטל לפי חוק עזר זה טעונה אישור מליאת המועצה ושר הפנים או מי מטעמו.

תחולה והוראות מעבר

18. (א) הוראות חוק עזר זה יחולו לגבי רחובות שהוחל בסלילתם מיום כ"ו באדר ב' התשמ"א (1 באפריל 1981) ואילך (להלן - היום הקובע).
 (ב) תעודת המהנדס בדבר מועד תחילת הסלילה תשמש ראיה לדבר.
 (ג) על אף האמור בסעיף 5(א), אם החלה המועצה בסלילת הכביש לאחר היום הקובע ולפני יום פרסומו של חוק עזר זה, ובאותה תקופה נתחלפו הבעלים בנכס החייב בהיטל באותו כביש, יראו את מי שהם בעלי הנכס ביום פרסומו של חוק עזר זה כבעלים החייבים בהיטל.

תוספת¹

(סעיפים 6, 8 ו-11)

שיעור ההיטל בשקלים חדשים

	היטל סלילת כביש
48.66	(א) קרקע, לכל מ"ר משטח הקרקע
53.92	(ב) בניין, לכל מ"ר משטח הבניין
	היטל סלילת מדרכה
29.18	(א) קרקע, לכל מ"ר משטח הקרקע
32.33	(ב) בניין, לכל מ"ר משטח הבניין
	היטל סלילת רחוב משולב
77.84	(א) קרקע, לכל מ"ר משטח הקרקע
86.25	(ב) בניין, לכל מ"ר משטח הבניין

נתאשר.

י"ד בשבט תשמ"ב (7 בפברואר 1982)

בנימין אחרק
ראש המועצה המקומית
אליכין

יוסף בורג
שר הפנים

1 על אף האמור בחוק עזר לאליכין (הצמדה למודד), התשמ"ז-1987, יעדכנו סכומי ההיטלים הנקובים בתוספת לחוק העזר, ביום 12.9.11 (להלן - יום העדכון הראשון), לפי שיעור שינוי המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון הראשון לעומת מדד חודש יולי 2008.